

Podcast CTRL + ALT = GROEI

Aflevering #7 – Monitor Leren en lesgeven met ict

Marit: “Myrthe, heb je het al gehoord? Er is een nieuwe mbo-school, het MBO Innovatiecollege.”

Myrthe: “Jazeker, en wij hebben de eer om daar te mogen werken. Het is weliswaar een fictieve school, maar dat maakt het niet minder bijzonder. Want het programma Digitaal Bekwaam van MBO Digitaal komen we veel langs bij de scholen en vanuit die input die we daar krijgen en de succesverhalen over digitale transformatie gebruiken we voor in die mooie school.”

Marit: “Juist dus die succesverhalen hebben wij samengevoegd in het MBO Innovatie College om iedereen die werkzaam is in het MBO te inspireren. Ondanks dat het een fictieve school is, zitten we hier vandaag wel aan tafel met mensen die echt werkzaam zijn in het MBO. En niet alleen mensen die werkzaam zijn in het MBO, ook studenten schuiven aan. Maar goed, nu hebben we dit allemaal al verteld we hebben onszelf nog niet eens geïntroduceerd Mijn naam is Marit Monsanto, teammanager van MBO Digitaal en naast mij zit...”

Myrthe: “Myrthe Simons, ik ben werkzaam voor het programma Digitaal Bekwaam en daar nemen we jullie vandaag ook in mee.”

Marit: “En je luistert naar de podcast Ctrl+ Alt = Groei.

Myrthe: “Welkom bij deze aflevering waar we het gaan hebben over de monitor Leren en lesgeven met ICT en in een tijd waarin digitalisering het onderwijs ingrijpend verandert, is er volgens mij één vraag heel cruciaal en dat is: hoe zorgen we ervoor dat ICT het leren echt versterkt en niet juist vervlakt. In deze aflevering van de podcast Control + Alt = Groei duiken we hier met elkaar verder op in, want vaak wordt onderschat wat een instrument, een metingsinstrument kan doen. We hebben het eigenlijk over de monitor leren en lesgeven met ICT en deze monitor gaat volgens mij, en volgens ons, veel verder eigenlijk dan grafieken en gemiddelden, maar het brengt juist in dagelijkse praktijk de ambities en de worstelingen van docenten, van teams en van instellingen.

Dat krijg je dan in beeld. En niet om af te vinken, maar om het echte gesprek op gang te brengen. Over didactiek, over samenwerking en over professionele ontwikkeling. Daar gaan we het met elkaar vandaag verder over hebben. En we doen het niet alleen, hè Marit?

Marit: “Nee, gelukkig niet. We gaan het dus hebben over een onderzoeksinstrument dat veel gebruikt is. En dat is een onderzoeksinstrument van het iXperium. Dus dan is het ook heel logisch dat je iemand uitnodigt die werkzaam is bij het iXperium. Welkom aan tafel, Tineke. Wil jij jezelf voorstellen?”

Tineke: “Ja, ik ben Tineke Paas en ik werk als onderzoeker bij het iXperium, Center of Expertise Leren met ICT van Hogeschool Arnhem en Nijmegen.”

Marit: “Ja, welkom. En naast jou hebben we ook nog een andere gast uitgenodigd, want als we het dan hebben over een onderzoeksinstrument dat wordt toegepast in het mbo dan is het ook heel logisch dat je iemand uitnodigt die dan werkzaam is bij een mbo-school. Dus Sjoerd, wil jij jezelf voorstellen?”

Sjoerd: “Ja, dankjewel. Welkom. Sjoerd Thoonsen, ik ben L&D-adviseur bij de ROC-academie bij ROC Midden-Nederland.’

Marit: “Nou, mooi. Fijn dat jullie zo aansluiten en het met elkaar dus kunnen gaan hebben... over het monitoren, het in beeld brengen van vaardigheden. En Tineke, dan wil ik eigenlijk bij jou de eerste vraag neerleggen, want waarom, je bent nu aan het luisteren, waarom is het eigenlijk belangrijk om vaardigheden in beeld te brengen als het gaat over ICT-bekwaamheid? Waarom zou je dat moeten willen?”

Tineke: “als je niet weet wat je kan, dan kan je daar ook niet op ontwikkelen. En ontwikkeling is juist heel erg belangrijk als het gaat om competenties op alle gebieden. Eigenlijk zo ook met leren en lesgeven met ICT.”

Marit: “Dus eigenlijk is stap één zorgen voor inzicht. En dan vanuit het inzicht gaan kijken van hoe kan ik mezelf verder professionaliseren?

- Tineke:** “Precies, dus als je de monitor afneemt dan krijg je dus inzicht in de stand van zaken van de competenties en het feitelijk handelen over leren en lesgeven met ICT en daarna kan je gaan kijken hoe je dat kan verbinden met de context van je eigen school of van je eigen instelling. En vervolgens ga je daar acties op formuleren. Je gaat het uitvoeren. En dan ga je het uiteindelijk ook borgen bij voorkeur in een cyclische, bijvoorbeeld in de kwaliteitsagenda of in je jaarkalender of in beleidstukken, zodat het ook continue aandacht blijft krijgen.”
- Marit:** “Ja, Sjoerd, learning and development, dat is jouw vakgebied. Hele mond vol. Dus dan heb je net gehoord wat de intentie is van het onderzoeksinstrument... Stap 1, zorgen voor inzicht. Is dat hoe jullie ook kijken naar het instrument van het ROC Midden-Nederland?”
- Sjoerd:** “Ja, ik denk het wel. Dus enerzijds inzicht krijgen in hoe de docenten ervoor staan op dit gebied op leren en lesgeven met ICT en anderzijds gebruiken we het instrument ook om het gesprek aan te gaan met elkaar. Dus ik zie het echt als een doel. We zijn nu op dit moment bezig met de afname zodat we straks resultaten kunnen krijgen en dat we het gesprek aan kunnen gaan. Dit is waar we staan met z’n allen en hoe kunnen we ervoor zorgen dat we hier beter in worden? Dus dat is wel echt hoe wij het gaan inzetten. En Tineke gaf al aan over de beleidsstukken en we hebben ook in onze inzetbrief staat ook dat digitalisering heel belangrijk is. Dus ook de verschillende onderwijsteams moeten er ook echt wat mee gaan doen. Dus dit is echt een ideale tool om daar met elkaar in gesprek te gaan.”
- Myrthe:** “Ja, dus dat gesprek aangaan bedoel je dan waarschijnlijk ook, zoals Tineke ook al mooi aangaf, op verschillende lagen in een onderwijsinstelling. Dus wellicht in teams, maar ook met beleidsmedewerkers om daar impact te kunnen maken.”
- Sjoerd:** “Jazeker, we hebben ook allerlei collega's die aan het nadenken zijn van: ‘hoe zetten we... wat recent natuurlijk helemaal hot is, is AI. Dus

we zijn aan het kijken hoe gaan we AI inzetten. Maar ja, het gaat natuurlijk uiteindelijk om de docenten. Dus kijken uiteindelijk van hoe zij dit inzetten... en waar zij tegenaan lopen. En dat samenbrengen en zorgen dat die docenten daar vaardiger in worden."

Marit: "Nou is dit niet het enige instrument. Er bestaan er wel meer als het gaat over inzicht verkrijgen. Is er vanuit ROC Midden-Nederland bewust gekozen voor dit onderzoeksinstrument van het iXperium?"

Sjoerd: "We zijn bewust hiervoor gekozen eigenlijk omdat het gevalideerd is. Dus het is al vaker gebruikt. Meerdere mbo's gebruiken het ook dus daardoor kunnen we ook mooi vergelijken met wat andere mbo's doen en ook met wat we drie jaar geleden eerder gedaan hebben. Dus je kan het goed vergelijken. Dus we hebben inderdaad wel kort onderzoek gedaan over wat voor instrumenten er allemaal zijn, maar eigenlijk kwam dit wel naar voren. Dit is wel een handige tool en het werkt. En anderen hebben er ook al gebruik van gemaakt. Dus waarom zouden we iets zelf ontwikkelen of iets anders doen als het al loopt?"

Marit: "En hoe is dat voor het iXperium, Tineke? Jullie zien dus ook dat er andere tools in omloop zijn? Kijken daar waarschijnlijk ook naar. Hoe gebruiken jullie dat dan weer als het gaat over het eigen instrument?"

Tineke: "We kijken altijd of er aanvullingen zijn... of er ontwikkelingen zijn in de maatschappij. Zoals nu bijvoorbeeld met AI. En dan voegen we daar vragen over toe. Vragen die wat minder relevant zijn. Bijvoorbeeld de toepassing van digiborden, dat is eigenlijk al gemeen goed, die schrappen we dan. En zo kijken we ook wel naar andere instrumenten bijvoorbeeld. Wat daar bijvoorbeeld gevraagd wordt, maar in principe hanteren we ons eigen theoretisch kader voor onze vragenlijst."

Marit: "Ja, maar het is dus wel een instrument in ontwikkeling."

Tineke: "Uiteraard."

Marit: "En jullie gaan mee met de actualiteit, hoor ik dan."

- Tineke:** “Jazeker. We hebben vorige ronde van de afname AI-vragen toegevoegd en we hebben nu weer een hele set nieuwe AI-vragen toegevoegd die wat gedetailleerder ingaan op het gebruik van AI in het onderwijs, maar ook over de competenties die nodig zijn... om AI überhaupt te kunnen gebruiken.”
- Myrthe:** “Mooi. Ja, dus meegaan met die actualiteit. Inderdaad, hoor ik jou zeggen en dan ben ik eigenlijk ook wel benieuwd, Tineke als het dan gaat over de monitor. Hoe helpt dat instellingen of teams om misschien potentieel of blinde vlekken in beeld te brengen? Wat kunnen zij daar dan mee?”
- Tineke:** “Het mooie van de monitor is dat je ze op heel veel verschillende niveaus binnen je eigen organisatie kan kijken. Je kan natuurlijk een landelijke vergelijking maken met de andere MBO's, maar je kan ook heel erg inzoomen op teamniveau en als je dus kan vergelijken met andere teams dan levert dat soms hele waardevolle inzichten op. Dat een team bijvoorbeeld denkt ‘wij voelen ons helemaal niet zo vaardig hierin’ en dan vergelijk je met andere teams binnen je instelling en dan blijkt toch dat je het eigenlijk best wel goed doet en dat kan dan te maken hebben met je eigen verwachtingen vooraf, maar het kan ook te maken hebben met dat je vergelijkt met andere teams. Dus dat geeft wel hele interessante doorkijkjes in de organisatie. Dat ze in één keer denken, oh ja, wauw. Of het valt tegen en daarna gaan handelen.”
- Sjoerd:** “We zien gewoon, het heeft drie jaar geleden zo mee begonnen. Nou ja, de organisatie gaat er steeds mee bezig. We zien echt van, nou ja, digitalisering is heel belangrijk. Als de docenten digitaal vaardig zijn hebben we natuurlijk alle studenten, en daar draait het uiteindelijk om, die moeten straks in hun maatschappij of in hun werk ook digitaal vaardig zijn en dat kan je dus met de docenten bereiken. Dus we zien gewoon dat het steeds een belangrijk onderwerp wordt en we hebben er ook nu gewoon, ja, wat ik al zei... de visie op digitalisering is gevormd. Het zit nu in de inzetbrief. Het wordt een steeds belangrijker onderdeel. Dus we hebben daardoor besloten om hier toch wat opnieuw die afname te doen en daar nu ook concreet echt gewoon acties op te ondernemen.”

- Myrthe:** “Ja, dus bepaalde randvoorwaarden van tevoren in orde gemaakt om ervoor te zorgen dat na afname het ook misschien makkelijker kan zeggen, uitgerold kan worden.”
- Sjoerd:** “Wat uitgerold worden? Hoe bedoel je?”
- Myrthe:** “De resultaten die dan uit de monitor naar voren komen.”
- Sjoerd:** “Je kan natuurlijk op allerlei manieren communiceren met resultaten. Dus ik denk ook wat hier belangrijk is, dat het op maat is. Dus echt dat we op teamniveau gaan laten zeggen nou, dit is wat jou op teamniveau scoort en dit is wat de organisatie scoort dus dan kan je inderdaad vergelijken met een gemiddelde in de organisatie en dan wat het doel is uiteindelijk, wat ik daarmee wil doen, is dit is wat je hebt gescoord en dit is concreet welke professionaliseringsmogelijkheden er zijn intern of die je wilt ontwikkelen in het volgende schooljaar. Dus het is voor ons echt een soort startpunt om te kijken, oké, wat is er? Of waar sta je als onderwijsteam? Waar kan je verbeteren en wat gaat wel goed? En als je wilt verbeteren, wat is er al en wat gaan we nog ontwikkelen? Dus zo zie ik het echt om de resultaten zo te delen in de teams.”
- Marit:** “Ja, dus dat is eigenlijk de invulling zoals Tineke net al aangaf dat de wens is, ook vanuit het iXperium, dat daar een proces omheen is geregeld dat je het verbindt aan een kwaliteitsagenda of vanuit een visie werkt. Wat is er eigenlijk nog meer nodig voordat je aan de slag gaat met die resultaten? Wat adviseren jullie vanuit het iXperium?”
- Tineke:** “Het is heel erg belangrijk dat je in je instelling een team vormt die wat kan met de resultaten. Dus het is heel handig als je er iemand van HR bij hebt, een beleidsmedewerker, een onderwijskundige, maar ook iemand van de directie of een portefeuillehouder bijvoorbeeld iemand die het mandaat heeft. Het is heel erg belangrijk om een breed team, wij noemen dat ook wel een sleutelteam, om dat op te tuigen zodat je daar zo breed mogelijk de organisatie mee in kan gaan en daarmee borg je het ook op verschillende vlakken. HR is heel erg belangrijk als je het hebt over professionalisering. Want uiteindelijk wil je, tenminste dat zou mooi zijn dat docenten zich ook gaan professionaliseren over de competenties over leren en lesgeven met ICT. Ja, en daar heb je dan

gewoon HR voor nodig. Wij bevelen aan dat je zo'n breed mogelijk team erbij inzet en ermee aan de slag gaat."

Marit: "Ja, en dan ga ik even vanuit die situatie meteen vooruit spoelen naar oké, en dan hebben we een paar weken afname gehad en dan krijg je resultaten terug en nu weet ik uit ervaring dat dat nog best wel veel kan zijn. Klopt. En welke tip geef je dan? En dit is natuurlijk ook heel interessant voor Sjoerd. Welke tip geef je dan om te weten van waar te beginnen? Van al die bulk aan informatie, wat is stap één?"

Tineke: "Allereerst is het heel erg belangrijk om bij bijeenkomsten te zijn die wij organiseren voor alle partners om de onderzoeksresultaten te kijken waar je ze kan vinden, maar ook hoe je ze kan duiden en als je dat weet, dan is het vervolgens heel erg belangrijk om vanuit je eigen visie of strategie of wens of vanuit de onderwijskunde te bedenken waar wil je naartoe. Welke thema's uit de monitor sluiten aan bij mijn strategie of mijn visie? Of wat heb je nodig? Bijvoorbeeld een school wil je erg inzetten op differentiëren. Dat wil je misschien met ICT doen. Dat is vaak wel handig met wat grotere klassen. Daar ontkom je bijna niet aan. Dan is het handig om bijvoorbeeld in de portal te kijken wat doet mijn school of mijn team op het gebied van differentiëren met ICT en daar kan je bijvoorbeeld het gesprek aangaan met een teamleider of met de portefeuillehouder of vooral met docententeams. Hoe zien wij differentiëren nou eigenlijk? Wat is daar de betekenis van? Hoe definiëren wij het? En vanuit daar kan je het gesprek verder aangaan. Dus allereerst krijg je veel resultaten. Die presenteren wij en vervolgens maak je het als school zelf kleiner, maar ook daar helpen wij wel mee, want het is echt heel erg veel. Dus je zegt, we komen er echt niet uit dan zijn we altijd bereid om even mee te denken en te kijken hoe kunnen we het voor je kleiner maken."

Marit: "Maar ik hoor dus in ieder geval een factsheet met overzicht. Ik hoor een portal. Ik hoor ook online bijeenkomsten waar je wordt geholpen, maar de tip is in ieder geval om het vanuit de visie van de school om daar de focus in aan te brengen om dan te bepalen waar richten we ons op in die hele bulk aan informatie. Om dat zo te

doen. Nou, en dan, Sjoerd, dan hoorden we jou net al zeggen ROC Midden-Nederland heeft vanuit de afname van drie jaar geleden een visie kunnen ontwikkelen op, dus nu ga ik je voor de leeuwen werpen. Als je dat nu weet... wat zou dan de focus bijvoorbeeld kunnen zijn bij de afname die nu plaatsvindt, dit studiejaar?"

Sjoerd: "Nou, waar we nu ook vooral mee bezig zijn, zijn aangepaste onderwijsarrangementen. Dus we zijn heel erg bezig om onderwijs op maat te bieden van 15 tot 115 jaar. Dan moet je eigenlijk bij het mbo kunnen komen. Er zijn allemaal verschillende niveaus, verschillende leeftijden, verschillende behoeftes en daar moeten we dus kijken van hoe kunnen we daarop aansluiten op die verschillende doelgroepen. Zowel op het onderwijs als op de studenten en ik denk dat ICT daar een heel handig instrument in kan zijn om dat te ondersteunen. Dus ik denk dat we daar een soort van kijken hoe we dat met elkaar kunnen linken en om aan te haken, we hebben natuurlijk ook een sleutelteam die binnen het ROC Midden-Nederland aanwezig is en daar zal ik inderdaad ook toetsen van 'dit is wat de resultaten zijn' en waar kunnen we ons de komende periode op focussen."

Myrthe: "Ja, het sleutelteam is een betrokken partij als het gaat over de resultaten van de monitor."

Sjoerd: "Ja, dus we hebben een project... moet ik het goed zeggen. We hebben een projectteam. Die komen dan regelmatig bij elkaar om in de lopende zaken, en dat is een sleutelteam die meer op beleid en strategische keuzes maakt. Oké, waar gaan we heen op de digitalisering? En hoe kunnen we die link maken met alle dingen die gewoon überhaupt lopen in het onderwijs of in de school?"

Myrthe: "En verwacht je verrassende uitkomsten? Heb je het gevoel dat na drie jaar geleden toen die is afgenomen, was jij er zelf niet bij betrokken maar verwacht je op dit moment heel andere of verrassende uitkomsten? Of heb je het er als team over gehad?"

Sjoerd: "Nee, dat vind ik moeilijk in te schatten. Ik hoop wel dat we op al die pijlers op al die pijlers zo'n beetje gegroeid zijn dat je wel ziet dat er echt een soort groei is gegaan in drie jaar. Dat hoop ik natuurlijk wat we eerder benoemd hebben, AI is natuurlijk hartstikke groot

geworden nu. Dus ik denk dat dat ook vooral weer terugkomt van... oké, hoe kunnen wij AI inzetten in ons onderwijs? Hoe kunnen we daarvan profiteren? Hoe gaan we om met de studenten die ook AI inzetten voor hun schoolwerk? Ik zie dat dat vooral nu de discussie is op de werkvloer van de school. Oké, de studenten leveren nu ook allemaal documenten aan met AI gegenereerd. Hoe gaan we daar nou met elkaar om? Ik denk dat misschien wel de grootste vraag daar nu vandaan komt."

Myrthe: "Straks zijn de monitorresultaten op teamniveau uit te lezen. Dat hoorden we net ook. Nu hebben docenten natuurlijk ook individuele behoefte aan professionalisering op het gebied van onderwijs en ICT. Hoe maken jullie als organisatie dan die vertaalslag van dat teamniveau naar individuele professionalisering?"

Sjoerd: "Dat is een goede vraag. Er is een soort ondersplitsing. Nogmaals, die zes thema's die we hebben... lesgeven, differentiëren, eigen kennis over ICT. We hebben binnen het ROC een eigen LMS-platform, een leerplatform en eigenlijk wil ik de onderwerpen die echt naar voren komen dat is de top vijf punten waar de professionaliseringsbehoefte is ook terugkomen in ons LMS-systeem. Dat docenten daar gericht naartoe kunnen gaan en zeggen: 'ik zie dat onze teams behoefte hebben aan...' en ook te communiceren met ICT en dat dan daar kunnen vinden ook dezelfde termen te gebruiken en een pagina in te richten...dit en dit bieden we allemaal aan als professionaliseringsbehoefte op dit thema. Dus we proberen het inderdaad op een digitaal vlak centraal aan te bieden wat we al hebben."

Myrthe: "Ja, precies, dat er in ieder geval duidelijk aanbod daarin is. Ja, en ik denk ook wel, daar moet ik zelf ook aan denken, Marit... als het gaat over onze fictieve school, het MBO Innovatiecollege... moet ik gelijk ook aan de handreiking denken als het gaat over gesprekkencyclus dus die leidinggevende bij dit onderdeel betrekken om ervoor te zorgen dat die ook in beeld heeft waar dan die individuele behoefte ligt. Is dat ook iets wat daar onder de aandacht is?"

Sjoerd: "Nou, toevallig hebben we een paar weken geleden in ieder geval met P&O geschakeld er is nog niks concreets uitgekomen, maar ik

denk dat het gesprek op gang moet komen met die docenten. Dus je kan niet eenmalig over de schutting gooien. We gaan een onderzoek doen en dit zijn de resultaten, maar je moet het gesprek met elkaar op gang houden over dit onderwerp en dat is nog wel in de denkfase hier... van oké, hoe gaan we dat gesprek met elkaar op gang houden? We hebben binnen het ROC geen I-coaches, maar wel LMS-coördinatoren dus die hebben natuurlijk ook veel van digitalisering dus het is ook kijken van oké, hoe kan je die voelsprietten eigenlijk op de werkvloer houden om met elkaar nogmaals het gesprek aan te gaan. Waar is nou concreet behoefte aan? En waar kunnen we dat halen? En wat is er nog nodig?"

Marit: "Ja, en dan naast die focus op de eigen onderwijsinstellingen is het dus ook mogelijk om te vergelijken met andere scholen. Dat gaf je net ook al aan. En Tineke, dan ben ik best wel benieuwd dat als je zo door de jaren heen kijkt naar die resultaten, zijn er dan bepaalde trends waarneembaar? Wat kan je dan zeggen over ICT-bekwaamheid in het mbo?"

Tineke: "Wat je vooral ziet, is dat de verschillen tussen scholen kleiner zijn dan de verschillen binnen scholen. Dus twee willekeurige ROC's in Nederland wijken niet heel erg van elkaar af, maar de verschillen binnen een school, die zijn vaak heel groot dat kan op teamniveau zijn, dat kan ook op sectorniveau zijn bijvoorbeeld, dat is heel verschillend. En wat we zien als we alle metingen achter elkaar zetten, is dat de competentieontwikkeling best wel traag gaat. Er is wel sprake van ontwikkeling, maar hij gaat niet heel erg snel en wat een versnelling kan geven, is professionalisering. Dat lijkt een open deur, maar het is echt heel erg belangrijk. We hebben dat ook echt aangetoond met onze resultaten en wat je vooral ziet, is dat het aantal keren professionaliseren er vooral toe doet. Dus docenten die weinig tot niet professionaliseren die stagneren in hun ontwikkeling of gaan zelfs achteruit en wat je ziet, is dat docenten die vaker professionaliseren dan heb ik het echt over drie of vier keer per twee jaar bijvoorbeeld. Dus meerdere keren per jaar, of ze doen langdurige trajecten, dat zij veel sneller gaan in die competentieontwikkeling. En daarbij weten wij niet helemaal zeker wat nou eerst kwam. Zijn ze ook al competent? En zijn ze daarom

geneigd om meer te professionaliseren? Of is het andersom? Maar feit is dat professionalisering er echt toe doet. En dat zien we keer op keer terug in de resultaten.”

Marit: “Ja. Mooie oproep dus eigenlijk ook naar de luisteraar. Organiseer dat dus. En dat heeft met heel veel dingen te maken. Dus het is een hele makkelijke oproep, maar in praktijk is het natuurlijk heel ingewikkeld om ook echt de tijd te vinden, de ruimte te maken en ook nog eens het aanbod goed aan te laten sluiten op de behoeften, maar daar helpt dan weer de monitor leren en lesgeven met ICT bij dus dat scheelt. Ik hoor al heel veel tips en tricks als het gaat over hoe om te gaan met de data. Vanuit een visie werken, een sleutelteam. Is er nog een laatste tip die jullie hebben aan de luisteraar en de mensen die werkzaam zijn op een mbo-school die horen over dit onderzoeksinstrument willen daarmee aan de slag... en leren graag van jullie hoe ze dat kunnen doen... of ja...”

Sjoerd: “Als ik denk dat ik een tip kan meegeven en wat ik ook probeer te doen, is dat je in de schoenen van de docent gaat staan. Dus kijken van, oké, ik heb nu heel braaf de monitor ingevuld. Dan komt het resultaat uit en hoe kan ik nou die docent helpen om concreet die professionalisering aan te bieden? Dus als hij op de werkvloer is, hoe komt hij tot zijn kennis? En hoe komt hij zonder te veel drempels de juiste kennis tegen? En hoe kan hij zich daarin ontwikkelen, zeg maar? En eigenlijk de docent helpen om dat te bereiken. Ik denk dat daar de sleutel in zit. Ze hebben een drukke agenda. Ze moeten lesgeven, ze moeten professionaliseren. Ze moeten nog een roosters invullen. Dus de docent heeft allerlei dingen, maar hoe kan je de docent zo makkelijk mogelijk maken om de juiste kennis en vaardigheden te leren?”

Myrthe: “Ja, verplaatsen in die docent.”

Sjoerd: “Ja, verplaatsen in de docent. Wat heb je nodig? Hoe kan je het aanrijken? Wat is de meerwaarde voor de docent om hier... dus echt continu de meerwaarde aantonen als jij je beter om kan gaan met deze applicatie die we aanbieden dan kan je, noem maar op de wijze van spreken... je lessen interactiever maken en interessanter maken. Of je kan tijd besparen, of je kan beter aansluiten. Echt die

meerwaarde aantonen voor die individuele docent en dat eigenlijk aanrijken op een dienblad... zodat ze daarmee aan de slag kunnen."

Marit: "En Tineke, vanuit jou nog een tip?"

Tineke: "Ja, de resultaten zijn dus, wat we al hadden gezegd, geconcludeerd hadden op teamniveau beschikbaar en het is heel erg leuk om bij andere teams te kijken... wat doen zij nou eigenlijk? Soms zie je daar al heel verrassende uitkomsten en je kan van elkaar leren. Teams kunnen elkaar inspireren. Soms heb je best practices bij je collega's waarvan je het helemaal niet weet dus het is heel leuk om daar binnen je instelling naartoe op zoek te gaan. Wat doen zij? Wat doen wij? Hoe kunnen we van elkaar leren? Ja, dat weet je gewoon niet altijd van elkaar en dan hou je het bij je eigen context en dan hoop je ook dat docenten sneller geneigd zijn om daar iets van aan te nemen, zeg maar. Daarvan te leren. En ja, dat is heel leuk. Een team dat bijvoorbeeld heel erg ver is al in het gebruik van AI... of juist heel erg aan het differentiëren is... ga daar eens mee praten. Wat doen zij? Wat wil jij ervan leren of jouw team? En probeer daar je voordeel mee te doen."

Marit: "Ja, dus dan is het onderzoeksinstrument eigenlijk een startpunt voor een goed gesprek."

Tineke: "Nou, dat vooral. Om uit te wisselen. Ja, de monitor is ook echt een startgesprek. Ja, het is veel meer dan alleen dat, maar binnen een team kan het heel waardevol zijn om daar eens over te praten. Zo was er een school die een bepaalde verwachting had over een team, over differentiëren met ICT en ze zagen de resultaten en die waren veel hoger dan verwacht. Dat zij dachten, hoe kan dat nou? Toen ben ik samen met de I-coaches daar een beetje in gaan duiken. Van, hoe kan het nou eigenlijk? En wat bleek nou? Die docenten gebruikten allemaal e-learning. Zij vonden dat differentiëren. De I-coaches dachten, ja, maar dat is niet differentiëren en onderwijskundigen dachten ook niet. Nou, en dat is heel interessant om daar dan eens over in gesprek te gaan. Maar waar hebben we het nou eigenlijk over? En zo is de monitor een hele mooie aanleiding om uiteindelijk dus het onderwijs... Nou ja, te verbeteren of aan te passen. Of in ieder geval het gesprek erover aan te gaan

van, wat vinden wij nou eigenlijk differentiëren? Is dat puur op tempo? Of is dat op niveau? Of is het eigen keuzes maken? Super interessant."

Marit: "Ja, ja. Ook mooi om te horen hoe jullie daar dus ook nog heel inhoudelijk in begeleiden. Dat gaf je natuurlijk eerder ook aan, maar laat dat vooral ook nog eventjes een tip zijn naar de luisteraar. Maak daar gebruik van. Zowel begeleiding vanuit iXperium als vanuit MBO Digitaal. Voor nu wil ik jullie hartelijk bedanken voor dit gesprek. Fijn dat jullie konden aansluiten en ervaring hebben weten uit te wisselen vanuit een school en dus ook vanuit het iXperium. Ik vind het hoog tijd om studenten uit te nodigen aan tafel en te horen hoe zij het ervaren. En dan niet per se de monitor leren en lesgeven met ICT, maar wel als het gaat over het professionaliseren van docenten en de ICT-bekwaamheid, die zij al dan niet al bevatten. Dank jullie wel."

Sjoerd: "Graag gedaan."

Myrthe: "Ondertussen zijn er twee studenten bij ons aangeschoven om verder door te praten over het onderwerp waarin het gaat over leren en lesgeven met ICT. Waarin zij natuurlijk heel erg hebben over hoe ervaar ik dat in mijn onderwijs of het onderwijs wat ik gevolgd heb, maar allereerst zou ik aan jullie willen vragen zouden jullie voor willen stellen aan de luisteraar zodat we weten wie we bij ons hebben?"

Max: "Hallo, mijn naam is Max. Ik ben 24 en ik studeer momenteel Communicatie en Multimedia Design aan de Hogeschool Utrecht. Hiervoor heb ik het MBO gedaan op het Deltion College in Zwolle."

Myrthe: "Van harte welkom, Max."

Nikita: "Hi, ik ben Nikita. Ik studeer ook Communicatie en Multimedia Design op de Hogeschool Utrecht en hiervoor heb ik de mediatedactie op het Mediacollege gevolgd."

Myrthe: "Welkom Nikita. Nou ben ik eigenlijk benieuwd jullie hebben net meegeluisterd natuurlijk. We hadden het over de monitor en de monitor, dat is niet een instrument wat jullie zelf natuurlijk af hebben genomen of in hebben gevuld, maar als jullie de verhalen

net zo hoorden over de ervaring vanuit een school, maar ook vanuit een iXperium. Wat zijn jullie eerste gedachten over zo'n monitor? En waar zien jullie misschien wel de meerwaarde van in voor docenten om juist zoiets in te vullen?"

Max: "Nou, ik denk zelf dat we gaan natuurlijk... ja, we zijn steeds meer aan het innoveren en voor een stukje innoveren is ook bewustwording nodig als een eerste stap en voor bewustwording is het natuurlijk supertof om daarvoor inzicht te hebben over je eigen kunnen. Om op basis daarvan dus ook een gesprek te kunnen starten. En ik denk dat daarvoor dus inderdaad de monitor een perfecte tool is eigenlijk."

Myrthe: "Ja, dus dan herken je wel in wat er gezegd werd en is dat ook wat jij je eigen onderwijs ziet, ervaart... als het gaat over bewustwording? Zijn docenten bewust van hun eigen bekwaamheid?"

Max: "Ik denk in zekere mate, maar daarentegen zijn er ook natuurlijk nog steeds wel bepaalde dingen waaraan gewerkt mag worden. Nu sprak ik toevallig van de week een aantal mbo-studenten waarin ik dus vroeg over de ICT-bekwaamheid van hun docenten en daarin kwamen op zich wel leuke reacties ook in terug, bijvoorbeeld dat er vonden dat er dus verouderd lesmateriaal uit 2016 was gebruikt of dat heel snel bijvoorbeeld verwezen wordt naar Google in plaats van dat er dus echt begeleiding werd gegeven. Of dat er bijvoorbeeld hele lange uitleggen werden gegeven, maar dat ze de studenten zelf met even opzoeken online dat met twee minuten zelf ook wisten. Dus ja, er zijn zeker nog wel bepaalde punten, denk ik."

Myrthe: "Ja, om de bewustwording wat meer te bevorderen bij de docenten zelf. En is het iets wat jij ook herkent, Nikita... als het dan gaat over die bewustwording van docenten?"

Nikita: "Ja, ik wil er eigenlijk meteen in haken ook want wij hebben het hier ook over gehad. En jij gaf inderdaad de uitspraak dat een van de studenten had gezegd... ja, nou, dan verwijst hij me naar een YouTube-video of naar Google. En toen dacht ik, ja, dat had ik ook kunnen zeggen. Want dat is wel echt iets wat ik bijvoorbeeld merkte op het mbo. Dat is vooral bijvoorbeeld bij programma's leren dat je dan vaak wordt verwezen naar Google of YouTube terwijl ik denk, ja,

maar jij bent de docent. Zeg maar, ik zou liever hebben dat jij mij even uitlegt. En ik merk dat bijvoorbeeld op dat soort vlakken inderdaad nog best wel veel bewustwording kan worden gedaan. En dan vooral misschien hoe het overkomt op de ander als jij zoiets zegt, misschien als docent zijnde. En dat is natuurlijk voor mbo en hbo zo. En dat er eigenlijk niet een soort uniek programma is. Het is allemaal één lijn, als het ware.”

Marit: “Wat bedoel je daar precies mee? Het is allemaal één lijn?”

Nikita: “Nou ja, bijvoorbeeld, ik weet nog dat... ik heb dus mbo gevolgd. Dus bijvoorbeeld Adobe-programma's. Die ken ik. Die kan ik al. Dat is prima. Ik weet nog dat we op het hbo verplicht lessen moesten volgen in Adobe-programma's. Wat voor mij bijvoorbeeld dan weer heel veel tijdsverdoening was, omdat ik dan ook zei, ja, maar ik ken dit programma al. Het hoeft voor mij niet. Het was jammer, het is een verplichte les, dus je moet erbij zijn. Toen dacht ik, ja, dan zit ik hier dus twee uur eigenlijk. Niks te doen. Terwijl ik denk, dan kan je mij veel beter iets anders leren. Iets wat ik misschien nog niet heb geleerd. Uhm, maar ik denk ook dat als docent zijnde is dat best wel lastig, want je hebt een hele klas en dan moet je het dus gaan aanpassen voor drie mensen bijvoorbeeld. En ik kan best wel begrijpen dat dat lastig is, maar ik denk dat het ook een stukje bewustwording is. Dat het voor iedereen anders is natuurlijk.”

Marit: “Ja, maar het is natuurlijk juist met ICT dat maatwerk mogelijk is dus dat was voor jou dan wel wenselijk geweest wanneer dat ook was toegepast.”

Nikita: “Ja, bijvoorbeeld. En ik denk dat het gewoon inderdaad belangrijk is en dat ook verouderd lesmateriaal dat dat ook echt een probleem is. Wat ik snap ook, want docenten zijn natuurlijk ontzettend druk. Er is hartstikke een tekort aan docenten. Dat is ook echt een probleem. En daardoor zijn ze ook gewoon heel druk. Ik snap ook wel waar het vandaan komt, maar op het moment heeft niemand er baat bij eigenlijk.”

Marit: “Nee, nee. En als het dan gaat over die digitale vaardigheden... we hoorden net al wel de verwijzing naar Google of YouTube maar zie je ook andere digitale vaardigheden terug in het handelen van een

docent? Heb je bijvoorbeeld ook echt geleerd over hoe om te gaan met media, met internet, met ict?"

Nikita: "Nou, ik had om het mbo een les, dit noemde ik ook een keer als voorbeeld aan Max, uhm en dat was wel echt zo dat de eerste les had mijn docent ons Gegoogled om ons bewust te maken van hoe we met onze gegevens omgaan en toen zei mijn docent ook: 'ja, jij was in 2016 was jij op een feestje toch? Was leuk of niet?' En dat was eigenlijk best wel een goede les want daardoor werden we allemaal een soort van bewust van wat zet je nou eigenlijk op het internet? En dat zijn ook kleine dingen waar je je normaal eigenlijk niet mee bezig houdt. Uhm, maar ook belangrijke onderwerpen om mee om te gaan en dat vond ik best wel een leuke les en dat ben ik ook niet vergeten want dat vond ik best wel grappig."

Marit: "Ja, confronterend"

Nikita: "Ja, maar ik denk dat het wel een goede manier is om mensen bewust te maken als het ware."

Myrthe: "Ja en denk je dat elke docent zo'n les zou kunnen verzorgen of dat er nog heel veel verschil is? Of dat jij misschien ook wel verschil hebt gezien ook Max... want dit vraagt natuurlijk wel ook bepaalde vaardigheden van docenten om te weten wat er allemaal online te vinden is, hoe je je studenten daar bewust van kan maken. Kan elke docent dat?"

Max: "Nou ja, het vereist wel dat je natuurlijk up-to-date bent met de huidige technologie, zoals bijvoorbeeld met als je je studenten bewust wil maken van AI en de gevolgen die het mogelijk ook met zich mee zou kunnen brengen dan moet je daar zelf ook vanaf weten. Uhm, het is wel een superleuk voorbeeld wat je ook gaf Nikita. Echter heb ik daar zelf niet heel veel ervaring mee op het onderwijs dus... daar heb ik zelf niet echt les in gehad in digitale vaardigheden, nee."

Marit: "Heb je het dan jezelf aangeleerd? Want ik neem aan voor het vakgebied waar je nu voor aan het leren bent dat het wel nodig is."

- Max:** "Ja, ja dat komt toch... in de mediarichting is het echt wel belangrijk dat je wel daarmee overweg kan. Dus ja dat vereist wel dat je daar op eigen houtje in gaat verdiepen ja."
- Marit:** "En hoe komt dat dan eigenlijk? Is het dan toch nog het gemak? Dat we dan denken van... ja, het is een digitale samenleving wij kunnen dit wel?"
- Nikita:** "Ik denk dat daar wel een beetje vanuit wordt gegaan. Ja, en dat wij maar moeten begrijpen als 'de jonge mensen' hoe dat dan meteen werkt terwijl wij doen het ook voor het eerst dus ja... ik denk dat het ook misschien moet worden meegenomen met 'wij luisteren wel naar wat jij zegt tegen ons'. Ook al ben jij misschien dertig jaar ouder, dat komt gewoon soms voor. Als we dan bijvoorbeeld een vak zoals ethiek hebben weet je wel dat is digitale ethiek ook iets dan heel erg belangrijk kan zijn en dat is dan iets dan je ons moet meegeven."
- Myrthe:** "Ja, dus niet er zomaar vanuit gaan omdat jullie jonger zijn, opgegroeid zijn met technologie, dat daar niet meer in geleerd hoeft te worden of dat jullie daar niet meer in willen leren maar juist wel en dat daar een docent een belangrijke rol in heeft."
- Nikita:** "Ja, nee, precies. Nee ik zeg ook altijd een beetje als uitleg... wij worden altijd een digitale generatie genoemd maar ik vind dat wij altijd een beetje in die kloof hangen. Ik ben bijvoorbeeld nog wel opgegroeid met een of andere oude Nokia met een dinosaurus op de achterkant maar ik kreeg dan wel op de middelbare school mijn eerste digitale, echte telefoon. Maar dus net eigenlijk op het randje van digitalisering zitten wij. Wij weten ook niet alles. De eerste keer dat ik een PowerPoint moest maken, wist ik ook niet hoe het werkte. Dus dan denk ik ja veel makkelijk als jij mij dat leert."
- Marit:** "Jazeker, en noem je bepaalde basisvaardigheden maar het gaat natuurlijk over kunnen participeren in de samenleving maar ook voor je beroep, dat je weet hoe je ict slim in kan zetten voor het beroep waarvoor je aan het leren bent. Heb je het idee dat je dat goed meekrijgt?"

Nikita: “Ik denk, om heel eerlijk te zijn dat ik dat beter meekreeg op het mbo dan op het hbo, want op het mbo had ik dus inderdaad het vak mediawijsheid omdat ik dus redactie heb gedaan maar bijvoorbeeld op het hbo heb ik daar vrij weinig vakken... onze studie heet Communicatie en Multimedia Design maar we hebben echt heel weinig communicatievakken gehad. Waar ik mij eigenlijk over verbaas.”

Marit: “Zie jij dat ook zo Max, als je het vergelijkt met je studie bij het mbo, bij het Deltion College. Heb je dan de ervaring dat er op het mbo meer aandacht was voor technologie, ict in het beroep dan nu bij het hbo?”

Max: “Ik denk dat het eigenlijk een beetje hetzelfde ligt op mijn oude mbo en nu dus op het hbo. Ja, denk dat er heel veel dingen gebeuren en dat niet alleen wij studenten als eerste voor staan maar ook de docenten en daarom is het zo belangrijk is voor ons om er wel over te leren.”

Myrthe: “En wat zou een wens kunnen zijn? We spoelen een stukje verder naar voren in de tijd... we hebben het over vijf of over tien jaar wat hopen jullie dan, dan zijn jullie zelf afgestudeerd, werken jullie, wat hopen jullie dan dat studenten van dan op dat moment in hun onderwijs ervaren waardoor ze naast hetgeen wat jullie benoemd hebben wat gemist is dat dan wel is?”

Max: “Ik denk dat het fijn zou zijn om wel les te krijgen in die digitale basisvaardigheden omdat nou ja, in de maatschappij ook steeds belangrijker wordt en ook gewoon fijn is omdat... wij studenten weten dat ook gewoon niet. Ik vind dat het niet van ons verwacht zou mogen worden dat we het onszelf aanleren.”

Myrthe: “En voor jou, Nikita?”

Nikita: “Ja, ik ben het er eigenlijk helemaal mee eens want ik denk dat dat gewoon het belangrijk is dat je accepteert dat het niet de basis is en ook ieder kind is uniek en iedere student ook dus het kan misschien zijn dat de een inderdaad wel bijvoorbeeld die basisvaardigheden heeft maar ja, misschien jij weer niet dus daar moet ook gewoon rekening mee gehouden worden denk ik. Denk dat het heel

belangrijk is dat wordt doorgevoerd en wordt begrepen dat niet iedereen dezelfde basisvaardigheden heeft.”

Marit: “Een hele heldere oproep en als ik jullie zo hoor dan denk ik... goh, we hebben nog heel veel te doen om ervoor te zorgen dat het echt naar een hoger niveau wordt getild en dan hebben we gelukkig net gehoord dat de monitor Leren en lesgeven met ict kan zorgen voor een stukje inzicht, wat stap één is. Ik wil jullie in ieder geval hartelijk bedanken voor jullie meningen, jullie ervaringen en ik hoop dat het de luisteraar ook veel heeft gebracht om ermee aan de slag te gaan. We hoorden al heel veel praktische tips, zo ook de handreiking van het MBO Innovatiecollege, namelijk de gesprekslijn, deze vind je terug in de shownotes net als alle andere tips die zijn gegeven. Ik wil jullie bedanken voor het luisteren en graag tot een volgende aflevering.”

Myrthe: “Dank jullie wel.”